Glas Istre, 20.4.2013, str. 32, A3

Evidencijski broj / Article ID: 13622341
Vrsta novine / Frequency: Dnevna
Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
Rubrika / Section: Kultura

UZ DODJELU ZLATNOG OKTAVIJANA ZA ŽIVOTNO DJELO REŽISERU TOMISLAVU RADIĆU

"Živa istina"

Hrvatska snimljena iznutra

Filmski prvijenac "Živa istina" (1971.) ogled je za ono što nazivamo direktan film. U filmskim analima ostat će zapamćeno i to da je na Festivalu jugoslavenskog igranog filma u Puli 1972. Božidarka Frait, izvan propozicija, nagrađena Zlatnom arenom za glavnu žensku ulogu, iako film nije uvršten u natjecateljski program

Piše **Mate ĆURIĆ**

Večeras završavaju 22. Dani hrvatskoga filma u Zagrebu, a početkom tjedna otvoreni su svečanom dodjelom Nagrade za životno djelo Zlatni Oktavijan, Hrvatskog društva filmskih kritičara, režiseru Tomislavu Radiću. Prilika je to da se još jednom podsjetimo na jedno od najznačajnijih hrvatskih režiserskih imena, autora koji je možda i najdublje, ali svakako najinovativnije, tragove ostavio na filmu kao i u kazalištu. Ovaj rođeni Zagrepčanin (8. prosinca 1940.) diplomirao je na Filozofskom fakultetu i Kazališnoj akademiji u rodnom gradu, a već na samom početku bogate i uspješne karijere postavio se na tron s kojega ne silazi ni nakon pola stoljeća, usprkos svim zabranama i političkim etiketiranjima koja su ga pratila, naročito nakon "sedamdesetih".

Tomislav Radić

Naime, na početku ove godine Radić-Kvrgić-Margitić-Maroević proslavili su 45 godišnjicu od postava na kazališne daske predstave *Stilske vježbe* Raymonda Queneaua, koje su od 1968. neprekidno na repertoaru zagrebačkog Teatra &td. i koje su ušle u Guinnessovu knjigu rekorda po najdugovječnijoj postavi i neprekinutom izvođenju. Radić se iz kazališta lako prebacio na TV gdje je nastavio s režijom, adaptacijom kazališnih klasika (*Soba za odmor,* po motivima *Adama i Eve* Miroslava Krleže - četrdesetak dokumentarnih i igranih emisija), da bi tek onda potpuno zanatski spreman svoj talent pretočio na veliki ekran, ali ostajući svo vrijeme i kao profesor glume i kazališne režije na ADU-u.

I opet sličan "scenarij" s filmskim prvijencem *Živa istina* (1971.), uspješan i do današnjih dana, ogled za ono što nazivamo direktan film, ali i jedno od njegovih najznačajnijih djela dokumentarističko-improvizacijske priče o nezaposlenoj zagrebačkoj glumici, u stilu Godardove poetike. U filmskim analima ostat će zapamćeno i to da je na Festivalu jugoslavenskog igranog filma u Puli 1972. Božidarka Frait, izvan propozicija, nagrađena Zlatnom arenom za glavnu žensku ulogu, iako film nije uvršten u natjecateljski program.

U prigodi njegova objavljivanja na DVD-u 1998. i potom 2009. naglašava se da je riječ "filmu koji je probudio hrvatsku kinematografiju" (Polimac), a film je i nakon četrdeset godina aktualan, ponajprije svojom neposrednošću i dokumentarističko-igranom stvarnošću, što je Radića ponovio i još nadogradio u također iznimno uspješnom filmu *Što je Iva snimila 21. listopada 2003.?* (2005.), posebno bravuroznom glumom i režijom (Velika zlatna arena u Puli, a krajem prošle godine prikazan u Francuskoj), te opet sve sintetizirao u *Kotlovini* (2011.), filmu koji je bio najbliži da ozbiljno ugrozi legendarnu gledanost Golikova *Tko pjeva zlo ne misli*, da nije zavisti i zlobe kada je u pitanju Tomislav Radić i njegov svjetonazor.

Od *Timona* (1972.), originalne parafraze Shakespearea, pa do *Luke* (1992.) ekranizacije Šoljanova romana o sukobu pojedinca i društvene oligarhije Radića je pratio teret zabrana i leda otopljenog hrvatskog proljeća, a filmovi *Anđele moj dragi* (1995.) s temom Domovinskog rata, te *Holding* (2001.) koji je otvorio Pandorinu kutiju danas popularnih sapunica sa smiješnim zapletom, su onaj lošiji dio bogatog stvaralačkog opusa na kojega svatko ima pravo pa i Žiro, kako Radića odmilja zovu prijatelji, da bi ponovi uspon navijestio s *Tri priče o nespavanju* (2008.) potpisujući scenarij, režiju i produkciju i zavirujući s kolegom Darijom Markovićem u dvorište buduće EU (Španjolska).

Ovdje treba dodati i važan dokumentaristički doprinos u dva triptiha *Život u Imotskom* (1970. - *Put*) te *Istrani* (1971. - *Izravni prijenos)* iz Velog Mluna na Buzeštini, u kući Jakova Cerovca - Lenjina, brata Antona Cerovca Tonića koji je u to vrijeme bio još proskribirna osoba, te doks *Popodne* (1971.). Također, Tomislav Radić je ostavio dubokog traga i kako glavni urednik Dramskoga programa Hrvatske televizije od 1998. do 2000. godine.

"Što je Iva snimila 21. listopada 2003.?"

FILM FILM FILM FILM FILM FILM FILM FILM FILM FILM FILM FILM FILM FILM